

F8RPI PROC.FOTO

Przygotowanie dokumentacji fotograficznej RPI

© 2010 FINN Sp. z o.o. Wszelkie prawa zastrzeżone

Autor: praca zespołowa pod redakcją Przemysława Sztocha

Historia zmian dokumentu:

Data	Wersja	Osoba	Opis
21.05.2010	v1.0	Ryszard Sztoch	Utworzenie struktury dokumentu.
25.05.2010	v1.1	Przemysław Sztoch	Wersja zatwierdzona do stosowania
31.05.2010	v1.2	Przemysław Sztoch	Aktualizacja treści
5.07.2010	v1.3	Przemysław Sztoch	Aktualizacja treści
8.07.2010	v1.4	Paweł Pędzimąż	Aktualizacja treści
12.07.2010	v1.5	Jakub Wawrzyniak	Aktualizacja treści
30.07.2010	v1.6	Paweł Pędzimąż	Aktualizacja treści
9.08.2010	v1.7	Paweł Pędzimąż	Aktualizacja treści
28.12.2010	v1.8	Paweł Pędzimąż	Aktualizacja treści
18.04.2011	v1.9	Magdalena Suchan	Aktualizacja treści (geosetter, opis zdjęć)
20.06.2011	v2.0	Daria Konieczna	Aktualizacja treści
30.12.2011	v2.1	Daria Konieczna	Aktualizacja treści (repozytorium plików)

Spis treści

1. Wymagania dotyczące jakości zdjęć.....	2
2. Zalecenia dotyczące nazewnictwa plików.....	2
3. Wymagania dotyczące prowadzenia repozytorium zdjęć.....	2
4. Struktura folderu do przekazania.....	2
5. Wymagania dotyczące kodowania znaków.....	3
6. Instalacja.....	3
6.1. Odbiornik GPS PENTAGRAM PathFinder Logger [P3106].....	3
6.2. GPS Photo Tagger.....	3
6.3. Odbiornik GPS Holux GPSport 245 i aplikacja Holux ezTour for Logger.....	3
6.4. GeoSetter.....	4
7. Przygotowanie urządzeń (odbiorniki GPS i aparat fotograficzny) do pracy.....	4
7.1. Odbiornik GPS PENTAGRAM PathFinder Logger [P3106].....	4
7.2. Odbiornik Holux GPSport 245.....	4
7.3. Aparat fotograficzny.....	5
8. Geolokalizacja zdjęć.....	5
8.1. GPS Photo Tagger.....	5
8.2. Holux ezTour for Logger.....	6
8.3. GeoSetter.....	6
9. Uzupełnianie metadanych zdjęć.....	6
9.1. Okno aplikacji GeoSetter.....	6
9.2. Konfiguracja kodowania znaków.....	6
9.3. Konfiguracja zachowania programu GeoSetter przy napotkaniu błędów.....	7
9.4. Uzupełnianie danych geoprzestrzennych (geolokalizacja).....	7
9.5. Uzupełnianie pozostałych metadanych.....	8
9.6. Zmiana kodowania istniejących metadanych na UTF-8 w przypadku błędnego kodowania.....	8
10. IrfanView.....	9
11. Zestawienie pól.....	9
11.1. Karta Source/Description/Źródło/Opis.....	9
11.2. Karta Categories/Keywords/Kategorie/Słowa kluczowe.....	9
12. Przykłady.....	9

13. Weryfikacja metadanych i poprawności nazw plików.....	12
13.1. Instalacja narzędzia.....	12
13.2. Korzystanie z narzędzia.....	12

1. Wymagania dotyczące jakości zdjęć

1. Zdjęcia powinny być wykonane techniką cyfrową i zapisane w formacie JPEG o rozdzielczości **min. 5 milionów pikseli**. Zdjęcia muszą być przekazywane w oryginalnym rozmiarze (tak jak zostały zapisane na karcie aparatu) – nie powinny być przeskalowywane. Preferowaną wielkością zdjęcia powinno być 2000x3000px (czyli ok. 2-4 MB, max. rozmiar zdjęcia 5MB).
2. Jeżeli zachodzi konieczność wykadrowania zdjęcia – należy je wykadrować.
3. Preferowane proporcje zdjęć wynoszą 3:2 lub 16:9.
4. Każde zdjęcie musi mieć uzupełnione metadane EXIF i IPTC (zgodnie z dalszą częścią instrukcji). Bezwzględnie wymagane pola to data i czas wykonania zdjęcia, autor zdjęcia, tytuł zdjęcia, współrzędne GPS miejsca wykonania zdjęcia. Wykonawca ze szczególną starannością powinien ustawić dokładną datę i czas w zegarze aparatu cyfrowego oraz odbiorniku GPS rejestrującym położenie. W momencie robienia zdjęć, Wykonawca musi mieć odbiornik GPS przy sobie lub w odległości nie większej niż 1m od aparatu fotograficznego.
5. W przypadku obrazów pochodzących z innych źródeł (np. skan) – minimalna wielkość obrazka to 900x600 pikseli.
6. Preferowaną specyfikacją dla zdjęć planowanych do druku jest 300dpi.

2. Zalecenia dotyczące nazewnictwa plików

1. W nazwach plików należy używać **wyłącznie** małych liter (dotyczy także rozszerzenia).
2. Nazwy plików nie mogą zawierać polskich znaków diakrytycznych, spacji i innych znaków specjalnych.
3. Zamiast spacji należy używać podkreślnika „_”.
4. Nazwa pliku powinna informować o treści zdjęcia. Preferowane nazewnictwo plików to:
  - dla zdjęć z imprez – „rok_nazwa imprezy”,
  - dla zdjęć obiektów – „miejscowość_nazwa obiektu”.
5. Zdjęcia muszą mieć zróżnicowane nazwy np. licznikiem
  - dla zdjęć z imprez – „rok_nazwa imprezy_01”,
  - dla zdjęć obiektów – „miejscowość_nazwa obiektu_01”.
6. Istnieje możliwość dodawania większej ilości zdjęć spakowanych do pliku .zip
7. W pliku zip nie mogą występować foldery i podfoldery
8. Plik wewnątrz zip-a muszą spełniać warunki z punktów 1-3
9. Nazwa pliku zip musi spełniać takie warunki jak w punktach 1-3

Przykłady:

- 2011_v_europejskie_swieto_bursztynu.jpg,
- koszecin_kosciol_sw_jana.jpg.
- koszecin.zip

Więcej przykładów w dalszej części dokumentu.

3. Wymagania dotyczące prowadzenia repozytorium zdjęć

Zdjęcia muszą być przekazywane w dwóch postaciach: oryginale zdjęcia (1:1 z aparatu fotograficznego) i zdjęcia z metadanymi wprowadzonymi wg poniższej instrukcji.

3.1. Struktura folderu do przekazania

1. Główny folder musi składać się z daty (rrrr.mm.dd) Imienia i Nazwiska oraz informacji o zdjęciach.

Przykład:

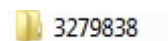
2011.12.30 Daria Konieczna – Noclegi Warszawa

 2011.12.30 Daria Konieczna - Noclegi Warszawa

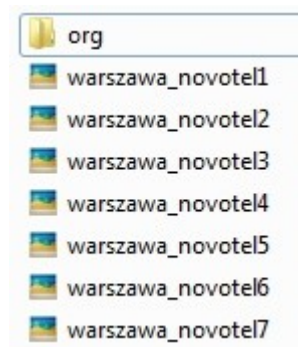
2. W katalogu głównym muszą być foldery których nazwą jest numer ID obiektu

Przykład:

3279838

3. W folderze ID folder org w którym znajdują się zdjęcia oryginalne. Zdjęcia z metadanymi wrzucone luźno do folderu ID.

4. Wymagania dotyczące kodowania znaków

Metadane pliku powinny być zapisane zestawem znaków strony kodowej UTF-8 (konfiguracja aplikacji **GeoSetter** zostanie opisana w dalszej części w punkcie **Konfiguracja kodowania znaków**).

5. Instalacja

5.1. Odbiornik GPS PENTAGRAM PathFinder Logger [P3106]

Sterowniki znajdują się na dołączonej do odbiornika płycie CD, w folderze **USBDriver**.

Najnowsze wersje sterowników dla systemów Windows do pobrania ze strony producenta (http://pentagram.pl/wsparcie_tekniczne/nawigacja_gps/odbiorniki_gps). Obecnie (kwiecień 2010) dostępne dla systemów: 2000, XP (32 i 64 bit), Vista (32 i 64 bit), 7 (32 i 64 bit).

Wykonaj:

1. Rozpakować archiwum zip.
2. Uruchomić instalator dla odpowiedniej (32 lub 64 bit) wersji systemu

5.2. GPS Photo Tagger

Instalator aplikacji z podręcznikiem użytkownika znajdują się na dołączonej do odbiornika płycie CD, w folderze **Utility**.

Wymagane jest pobranie najnowszej wersji aplikacji **GPS Photo Tagger** ze strony producenta (http://pentagram.pl/wsparcie_tekniczne/nawigacja_gps/odbiorniki_gps).

Wykonaj:

1. uruchomić instalator i postępować zgodnie z poleceniami

5.3. Odbiornik GPS Holux GPSport 245 i aplikacja Holux ezTour for Logger

Na płycie CD dołączonej do urządzenia znajdują się niezbędne aplikacje i sterowniki.

Pod adresem <http://market.holux.com/Software/SU> publikowane są nowe wersje sterowników i aplikacji.

Po włożeniu płyty do napędu powinien automatycznie uruchomić się instalator aplikacji **ezTour for Logger**.

Wraz z aplikacją zostaną zainstalowane sterowniki urządzenia.

Po podłączeniu po raz pierwszy odbiornika do komputera (kabel USB) uruchomi się kreator dodawania nowego sprzętu. Na pierwszym ekranie kreatora na pytanie o zgodę na połączenie z witryną Windows Update odpowiedzieć **Nie tym razem**, na drugim ekranie zaakceptować domyślną opcję i kliknąć **Dalej**. Na komunikat o braku podpisu cyfrowego sterownika zareagować wybierając **Mimo to kontynuuj**.

Po skończonej instalacji aplikacji i sterowników z płyty CD zaleca się sprawdzenie wersji aplikacji i połączenie ze wspomnianą wyżej witryną (najłatwiej poprzez **Start** → **Programy** → **HOLUX ezTour** → **HOLUX ezTour Software Update**) w celu sprawdzenia dostępności nowszych wersji.

5.4. GeoSetter

Aplikacja do pobrania ze strony producenta (<http://www.geosetter.de/en/download/>).

Obecnie (kwiecień 2010) dostępne są:

- wersja instalacyjna (plik exe)
- wersja portable (plik zip)

Wykonaj:

1. Uruchomić instalator i postępować zgodnie z poleceniami (wersja z instalatorem).
2. Rozpakować archiwum zip do dowolnego folderu (wersja portable).
3. W obu przypadkach planszę z wyborem typów plików do skojarzenia z aplikacją można zignorować.
4. W obu przypadkach zalecane jest wykonanie proponowanych aktualizacji.

6. Przygotowanie urządzeń (odbiorniki GPS i aparat fotograficzny) do pracy

6.1. Odbiornik GPS PENTAGRAM PathFinder Logger [P3106]

Szczegółowe informacje zawarte są w instrukcji obsługi odbiornika (wersja papierowa dołączona do urządzenia lub wersja elektroniczna w folderze **Doc** na płycie CD dołączonej do urządzenia) oraz w podręczniku użytkownika aplikacji **GPS Photo Tagger** dostępnym w menu **Help (Pomoc)** aplikacji lub w folderze **Utility** na płycie CD dołączonej do odbiornika.

Odesłania do numerów stron w podręczniku użytkownika aplikacji **GPS Photo Tagger** odnoszą się do wersji polskojęzycznej podręcznika.

Informacje podstawowe:

1. Podłączyć odbiornik do komputera (kabel USB lub Bluetooth).
2. Włączyć odbiornik: przełącznik trybu (z boku urządzenia) ustawić w pozycji **NAV** lub **LOG**.
3. Uruchomić aplikację **GPS Photo Tagger**.
4. Jeśli zachodzi potrzeba zmiany języka aplikacji, np. na polski: z menu **Tools** wybrać **Options...** i w sekcji **Display Language** z rozwijalnej listy wybrać **Polski/Polish**.
5. Z menu **File (Plik)** wybrać **Read Device Log (Wczytaj log)**; przy pierwszym podłączeniu pojawi się monit o wpisanie klucza produktu umieszczone na opakowaniu płyty CD dołączonej do urządzenia (np. **ZIC7 – I48J – 4F38 – 3WAT – C4VZ – XHPZ – WETS**).
6. Z menu **File (Plik)** wybrać **Config GPS (Konfiguracja GPS)**; w sekcji **GPS Log Setting (Ustawienia logu GPS)** dostępne są trzy predefiniowane (ale modyfikowalne) tryby logowania (dla piechura, rowerzysty i zmotoryzowanego) oraz czwarty tryb **General** dla ustawień użytkownika (pełny opis konfiguracji odbiornika GPS w podręczniku użytkownika na str. 5-7).
7. Po skonfigurowaniu logu GPS odbiornik jest gotowy do pracy i można odłączyć go od komputera.
8. **Ważne:**
  - Nie należy używać odbiornika w temperaturze poniżej -10°C.
  - Odczyt pozycji następuje gdy przełącznik trybu znajduje się w pozycji **LOG**.
  - Pierwszy odczyt pozycji po włączeniu odbiornika następuje **po ok. 40. sekundach**.
  - Do znaczenia położenia interesującego obiektu w terenie służy przycisk znajdujący się na górnej części obudowy odbiornika.

Informacje na temat przenoszenia śladów GPS z pamięci odbiornika do aplikacji **GPS Photo Tagger**, aplikacji GIS oraz czyszczenia pamięci odbiornika GPS znajdują się w części **Geolokalizacja zdjęć**.

6.2. Odbiornik Holux GPSport 245

Szczegółowe informacje nt. konfiguracji i użytkowania odbiornika znajdują się w „Instrukcji obsługi”. Wersja elektroniczna w języku polskim znajduje się w folderze **DocGPSport 245_User_Manual** na dołączonej do urządzenia płycie CD.

Odbiornik można konfigurować ręcznie bądź za pośrednictwem komputera przy pomocy aplikacji **Holux ezTour for Logger**.

Konfiguracja za pośrednictwem komputera przy pomocy aplikacji **Holux ezTour for Logger** przebiega w sposób analogiczny do konfiguracji odbiornika **GPS PENTAGRAM PathFinder Logger [P3106]** opisaną w części **2.1.** z tą różnicą, że podłączenie odbiornika **GPSport 245** do komputera możliwe jest jedynie poprzez kabel USB.

Konfiguracja ręczna:

1. na obudowie odbiornika znajdują się następujące przyciski:
  - **Menu/ESC** z lewej strony obudowy
  - **Enter** z prawej strony obudowy
  - cztery przyciski strzałek (**lewo, góra, dół, prawo**) na wierzchu obudowy
2. włączyć odbiornik przytrzymując dłużej przycisk **Enter**
3. nacisnąć **Menu/ESC**, strzałkami **góra/dół** przejść do pozycji **Szybka konf.** i nacisnąć **Enter**
4. strzałkami **góra/dół** wybrać żądany tryb: **Rower – Bieg – Chód – Pojazd** i zatwierdzić naciskając **Enter**
5. z kolejnego ekranu (wprowadzanie masy ciała) wyjść naciskając **Menu/ESC** (masa potrzebna jest do obliczania spalonych kalorii – ten temat wykracza poza zakres niniejszego dokumentu)
6. z głównego poziomu menu wybrać **Konfiguracja**, następnie **Częst. logu**
7. dostępne są dwie opcje: logowanie będzie następowało co określony czas, np. 3 sek., lub co określony dystans, np. co 10 m. – gwiazdka * z prawej strony pokazuje, która opcja jest aktualnie wybrana
8. zmiana interwału logowania następuje poprzez zaznaczenie odpowiedniej opcji, naciśnięcie **Enter**, wpisaniu żądanej wartości sekund lub metrów przy użyciu strzałek **góra/dół/lewo/prawo** i zatwierdzenie zmian wciśnięciem **Enter**

Opis pozostałych opcji konfiguracyjnych w „Instrukcji obsługi”.

6.3. Aparat fotograficzny

1. ustawić właściwą datę, godzinę i strefę czasową obszaru, w którym będą wykonywane zdjęcia.
2. jeśli to możliwe, ustawić automatyczne dopisywanie do zdjęcia współrzędnych GPS i wysokości n.p.m. miejsca, z którego zostało wykonane (oraz, ewentualnie, azymutu obiektu fotografowanego).
3. **ważne:** jeśli to możliwe do pomiarów wysokości, odległości i powierzchni stosować układ metryczny.
4. jeśli to możliwe, ustawić automatyczne dopisywanie do zdjęcia danych o jego Autorze.

Szczegółowe informacje powinny się znajdować w instrukcji obsługi aparatu fotograficznego.

7. Geolokalizacja zdjęć

Jeśli aparat fotograficzny ma możliwość zapisania współrzędnych GPS i był poprawnie skonfigurowany podczas wykonywania zdjęć – nie ma potrzeby geolokalizacji.

Jeśli zdjęcia zostały wykonane podczas pokonywania trasy, której ślad jest zapisany w odbiorniku GPS (i aparat fotograficzny był poprawnie skonfigurowany) najprostszym sposobem geolokalizacji jest użycie aplikacji **GPS Photo Tagger** lub **Holux ezTour for Logger** (w zależności od tego, który odbiornik GPS był używany).

W pozostałych przypadkach można zastosować aplikację **GeoSetter**.

7.1. GPS Photo Tagger

Szczegółowe informacje zawarte są w podręczniku użytkownika aplikacji **GPS Photo Tagger** dostępnym w menu **Help (Pomoc)** aplikacji lub w folderze **Utility** na płycie CD dołączonej do odbiornika.

Odesłania do numerów stron w podręczniku użytkownika odnoszą się do wersji polskojęzycznej podręcznika.

Informacje podstawowe:

1. Skopiować zdjęcia z aparatu fotograficznego na dysk komputera.
2. Podłączyć odbiornik GPS do komputera i uruchomić aplikację **GPS Photo Tagger**.
3. Z menu **File (Plik)** wybrać **Read Device Log (Wczytaj log)**; przy pierwszym podłączeniu pojawi się monit o wpisanie klucza produktu umieszczone na opakowaniu płyty CD dołączonej do urządzenia (np. **ZIC7 – I48J – 4F38 – 3WAT – C4VZ – XHPZ – WETS**).
4. Pojawi się okno ze wszystkimi śladami GPS zapisanymi w pamięci odbiornika.
5. Wczytać te, które są potrzebne.
6. Aby przenieść ślady GPS zapisane w pamięci odbiornika do aplikacji „na stałe”, w celu wykorzystanie ich w późniejszym czasie bez konieczności podłączania odbiornika, należy w aplikacji **GPS Photo Tagger** z menu **File (Plik)** wybrać **Save Project (Zapisz projekt)** lub **Save Project as (Zapisz projekt jako)** i wskazać miejsce, w którym zostanie zapisany plik projektu itm.
7. Aby przenieść na dysk komputera ślady GPS zapisane w pamięci odbiornika lub w aplikacji w celu późniejszego zaimportowania ich do programów GIS należy w aplikacji **GPS Photo Tagger** z menu **File (Plik)**

- wybrać **Export Track(s) (Eksportuj trasy)** i wskazać miejsce, w którym zostanie zapisany plik **gpx**.
8. Z menu **Tools (Narzędzia)** wybrać **Options (Opcje)** i w sekcji **Photo (Zdjęcie)** wybrać z rozwijalnej listy **Photo Time Zone (Strefa czasowa zdjęcia)** właściwą strefę czasową zgodną z ustawieniami aparatu fotograficznego.
  9. Z menu **Photo/Media (Zdjęcia/Media)** wybrać **Add Media Files → From Folder (Dodaj pliki multimedialne → Z Folderu)** aby dodać wszystkie zdjęcia znajdujące się we wskazanym folderze lub **Add Media Files → From Files (Dodaj pliki multimedialne → Z Plików)** aby dodać pojedyncze zdjęcia.
  10. **Ważne:** dodawane zdjęcia powinny być powiązane z aktualnie wczytanymi śladami GPS, tzn. powinny być wykonane podczas pokonywania wczytanych tras.
  11. **GPS Photo Tagger** automatycznie, na podstawie daty i godziny wykonania zdjęcia, umieści zdjęcia we właściwym miejscu na mapie.
  12. **Ważne:** aby zmieniać położenie zdjęć na mapie wzdłuż śladu GPS istnieje możliwość zmiany daty i godziny wykonania zdjęcia (pojedynczego lub wszystkich wczytanych) poprzez wybór z menu **Photo/Media (Zdjęcia/Media)** opcji **Shift Photo/Media Time (Przesuń czas zdjęcia/media)** – więcej informacji w podręczniku użytkownika, str. 13.
  13. W celu geolokalizacji zdjęć należy z menu **Photo/Media (Zdjęcia/Media)** wybrać **Write GPS Info into Photos (Zapisz informacje GPS na zdjęciu)**.
  14. Aby opróżnić pamięć odbiornika należy podłączyć go do komputera (jeśli nie jest podłączony) i w aplikacji **GPS Photo Tagger** z menu **File (Plik)** wybrać **Clear Device Log (Wyczyść Log)**.

7.2. Holux ezTour for Logger

Geolokalizacja zdjęć przy pomocy aplikacji **Holux ezTour for Logger** przebiega w sposób analogiczny do opisanego w części **GPS Photo Tagger**, a interfejsy obu aplikacji są niemal identyczne.

Angielska wersja językowa (polskiej brak) podręcznika użytkownika znajduje się na dołączonej do urządzenia płycie CD w folderze **Docleztour_UserManual**.

7.3. GeoSetter

Opis geolokalizacji zdjęć przy pomocy aplikacji **GeoSetter** opisany zostanie w części **Uzupełnianie metadanych zdjęć**.

8. Uzupełnianie metadanych zdjęć

Poniższe informacje dotyczą uzupełniania metadanych przy użyciu aplikacji **GeoSetter**. Instrukcja obejmuje opis zgodnie z dwiema wersjami językowymi: angielską oraz polską (ze względu na dostępność obu wersji).

8.1. Okno aplikacji GeoSetter

Domyślnie okno aplikacji składa się z następujących elementów:

1. paska menu na całej szerokości okna aplikacji
2. lewa część okna składa się z okna przeglądarki plików z paskiem nawigacyjnym i paskiem narzędzi oraz okna podglądu pliku (*Image Preview/Podgląd pliku*) z paskiem nawigacyjnym i paskiem zmiany widoku
3. okno przeglądarki plików wyświetla pliki graficzne w dwóch trybach: domyślny widok miniatur (*Thumbnails/Miniaturka*) lub widok szczegółowy (*Report/Raport*); przełączanie między trybami: wybrać w menu **View/Widok → Image Files/Pliki zdjęć → Report/Raport ↔ Thumbnails/Miniaturka** lub ikoną na pasku narzędzi przeglądarki plików.
4. prawą część zajmuje okno mapy z własnym paskiem narzędzi

8.2. Konfiguracja kodowania znaków

1. Na pasku menu wybrać **Images/Zdjęcia → IPTC Character Coding/Znaki Kodowania IPTC** i na liście zaznaczyć pozycję **UTF-8**.
2. Z menu **File/Plik** wybrać **Settings/Ustawienia**.
3. W oknie **Settings/Ustawienia** na karcie **File Options/Opcje pliku** zaznaczyć pole wyboru przy pozycji **Save IPTC Data as Unicode (Instead of Local Character Coding)/Zapisz dane IPTC jako Unicode (Zamiast Aktualnej Tablicy Znaków)**.
4. **Pozostawić** zaznaczone (lub zaznaczyć jeśli odznaczone) pole wyboru przy pozycji **If IPTC Data Already Exists, Use It As Is (Unicode or Local Character Coding)/Jeśli Istnieją już dane IPTC, użyj ich w**

aktualnej Postaci (Unicode lub Aktualna Tablica Znaków).

8.3. Konfiguracja zachowania programu GeoSetter przy napotkaniu błędów

Może się zdarzyć, że oprogramowanie aparatu fotograficznego błędnie zapisze niektóre metadane zdjęcia. Program **GeoSetter** zapisując nowe metadane do zdjęcia, gdy napotka takie błędne wpisy, zaniecha operacji zapisu i wyświetli komunikat o błędzie mniejszego znaczenia (*minor error*). Aby uniknąć przerywania zapisu metadanych z powodu takich błędów (*minor error*) należy:

1. Z menu **File/Plik** wybrać **Settings/Ustawienia**
2. W oknie **Settings/Ustawienia**. na karcie **File Options/Opcje pliku** zaznaczyć **Ignore Minor Errors/Ignoruj mniejsze błędy**.

8.4. Uzupełnianie danych geoprzestrzennych (geolokalizacja)

1. Uruchomić aplikację, w oknie przeglądarki plików przejść do folderu ze zdjęciami wymagającymi geolokalizacji.
2. Aby dokonać geolokalizacji zdjęć na podstawie czasu ich wykonania należy:
  - wczytać plik **gpx** (przygotowany wg wskazówek zawartych w części **GPS Photo Tagger**, p. 7.):
    - i. z menu **View/Widok** wybrać **Tracks/Trasy** (z klawiatury **Ctrl + T**) – pojawi się okno ze śladami **gpx**,
    - ii. na pasku narzędzi okna **Tracks/Trasy** kliknąć ikonę **Open/Otwórz** i wybrać żądane pliki **gpx**,
  - w oknie przeglądarki plików zaznaczyć plik (pliki) ze zdjęciem (zdjęciami) – por. **Uzupełnianie pozostałych metadanych p. 2.a)**,
  - z menu **Images/Zdjęcia** wybrać **Synchronize with GPS data Files/Synchronizuj z danymi plików GPS** (z klawiatury **Ctrl + G**),
  - w oknie **Synchronize with GPS Data Files/Synchronizuj z danymi plików GPS**, w sekcji **Time Adjustments/Regulacja Czasu** z wybieralnej listy wybrać **Use Time Zone/Użyj Strefy Czasowej**, a w podsekcji **Time Zone/Strefa Czasowa** z wybieralnej listy wybrać odpowiednią strefę czasową,
  - zatwierdzić klikając **OK** w bieżącym oknie oraz **Yes/Tak** w następnym.
3. Aby dokonać geolokalizacji zdjęć ręcznie:
  - w oknie mapy odnaleźć lokalizację miejsca z którego zrobiono zdjęcie (zdjęcia).
  - kliknąć w oknie mapy – pojawi się czerwony marker.
  - klikając na nim i przytrzymując wciśnięty klawisz myszki można go uchwycić i przesunąć w inne miejsce na mapie.
  - w oknie przeglądarki plików zaznaczyć plik (pliki) ze zdjęciem (zdjęciami) wykonanym ze wskazywanego przez marker miejsca.
  - z menu **Map/Mapa** wybrać **Assign Marker to Selected Images/Przypisz znacznik do wybranych zdjęć** (lub w oknie mapy kliknąć na markerze prawym klawiszem myszki i w dymku, który się pojawi wybrać **Assign Marker to Selected Images/Przypisz znacznik do wybranych zdjęć**).
  - jeśli przeszkadza czerwony marker – w menu **Map/Mapa** kliknąć („odkliknąć”) **Show Position Marker/Pokaż znacznik pozycji**.
  - aby pokazać kierunek, w którym wykonano zdjęcie (azymut) i wskazać obiekt fotografowany: z menu **Map/Mapa** wybrać **Add Direction to Selected Images/Przypisz kierunek do wybranego zdjęcia** i w oknie mapy ustawić kierunek, w którym wykonano zdjęcie (czerwona linia) oraz wskazać, jeśli to możliwe, obiekt fotografowany (znacznik na końcu czerwonej linii).
4. W celu uzupełnienia pozostałych danych geolokalizacyjnych należy zaznaczyć w oknie przeglądarki plików jedno lub więcej zdjęć (por. **Uzupełnianie pozostałych metadanych p. 2.a)**), następnie z menu **Images/Zdjęcia** wybrać **Edit Data/Edycja danych** i w oknie **Edit Data/ Edycja danych** przejść na kartę **Location/Położenie**:
  - w części **EXIF GPS Data** pola **Latitude, Longitude, Direction [°], Dest. Latitude, Dest. Longitude/Szerokość, Długość, Kierunek, Szerokość destynacji, Długość destynacji** powinny być wypełnione (jeśli nie wykonano czynności wymienionych w p-cie 8. wypełnione będą tylko dwa pierwsze z powyższych pól),
  - w części **EXIF GPS Data** uzupełnić pole **Altitude [m]/Wysokość [m]** – najprościej poprzez kliknięcie przycisku **Get from Web/Pobierz z sieci**,
  - w części **Location/Położenie** uzupełnić dane w polach: **Country Code, Country, State/Province, City – Kod kraju, Kraj, Stan/Region, Miasto** – najprościej poprzez kliknięcie przycisku **Get from Web/Pobierz**

z sieci – zweryfikować zaproponowane dane i w razie potrzeby poprawić/wprowadzić je ręcznie.

5. Zamknąć kartę **Edit Data/Edycja danych** i zapisać wprowadzone zmiany.

8.5. Uzupełnianie pozostałych metadanych

1. Uruchomić aplikację, przejść do folderu ze zdjęciami wymagającymi uzupełnienia metadanych.
2. Zaznaczyć zdjęcie (lub grupę zdjęć) i z menu **Images/Zdjęcia** wybrać **Edit Data/Edycja danych** (jeśli zaznaczono kilka zdjęć w lewej części okna **Edit Data/Edycja danych** będzie wyświetlona miniatura zdjęcia a pod nią lista wybranych zdjęć).
  - jeżeli zaznaczono grupę zdjęć można dla pierwszego zdjęcia z listy w oknie **Edit Data/Edycja danych** wypełnić (wg punktów 3. – 6. poniżej) wszystkie wspólne dla grupy zdjęć dane, następnie kliknąć przycisk **Set Current Values For All Selected Images/Zastosuj Bieżące Wartości Dla Wszystkich Zaznaczonych Zdjęć**, zaznaczyć wspólne dane i kliknąć **OK**.
3. Przejść na kartę **Source/Description/Źródło/Opis**:
  - w części **/Description/Opis** wypełnić pole **Caption/Nagłówek**:
    - i. w polu **Caption/ Nagłówek (z większym polem opisowym - drugi)** opisać obiekt na zdjęciu (maksymalnie 2000 znaków), opis rozpocząć od nazwy miejscowości, po której należy postawić kropkę. Następnie po spacji należy dopisać szczegółową nazwę obiektu,
    - ii. na końcu opisu nie należy stawiać kropki,
    - iii. wyjątkiem od powyższej reguły jest użycie na końcu opisu skrótu, np. „ (...) poł. XIX w.”,
  - w części **Source/Źródło** wypełnić pola **Caption Writer/Twórca nagłówka**, **Credit/Uznanie**, **Copyright/Prawa autorskie** i **Source/Źródło**:
    - i. w polu **Caption Writer /Twórca nagłówka** wpisać imię i nazwisko osoby, która napisała tekst do pola **Caption/Nagłówek**
    - ii. w polu **Credit/Uznanie** wpisać imię i nazwisko osoby, która wykonała zdjęcie
    - iii. w polu **Copyright/Prawa autorskie** wpisać „Wszystkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie bez pisemnej zgody właściciela zabronione.”
    - iv. w polu **Source/ Źródło** wpisać pochodzenie zdjęcia, np. „Zdjęcie własne” lub „Skan”
4. Przejść na kartę **Date/Data** i zweryfikować poprawność **Taken Date/Daty Wykonania Zdjęcia**, ewentualnie skorygować/wprowadzić daty ręcznie za pomocą przycisku **Insert/Wstaw**. **Created Date/Data Wykonania** powinna być wypełniona.
5. Przejść na kartę **Categories/Keywords/Kategorie/Słowa kluczowe** i w polu **Keywords/Słowa kluczowe** wpisać słowa kluczowe.
6. Zamknąć okno **Edit Data/Edycja danych** i zapisać wprowadzone zmiany.
7. **W przypadku opisywania zbiorów zdjęć z tego samego miejsca zaleca się stosowanie Templates/Szablonów, co znacząco skraca czas opracowywania zdjęć:**
  - Aby utworzyć szablon należy:
    - i. wejść w **Edit Data/Edycja Zdjęcia** z menu **Images/Zdjęcia**,
    - ii. uzupełnić wszystkie pola, które mają się powtarzać we wszystkich zdjęciach ze zbioru,
    - iii. następnie nacisnąć przycisk **Save as Template/Zapisz jako Szablon**,
    - iv. zaznaczamy checkboxy przy wypełnionych polach i naciskamy **OK**,
    - v. nadajemy nazwę szablonu i naciskamy **OK**.
  - Aby wczytać dane z szablonu należy:
    - i. nacisnąć przycisk **Load from Template /Wczytaj z Szablonu**,
    - ii. wybrać odpowiedni szablon i nacisnąć **OK**,
    - iii. jeśli zaznaczone pola są polami prawidłowymi naciskamy **OK**.

Uwaga: Zabronione jest używanie w znacznikach metadanych znaków końca wiersza (jakichkolwiek czy to linuxowych czy windowsowych). Wszystko musi być pisane w jednym ciągu.

Przykłady w dalszej części dokumentu.

8.6. Zmiana kodowania istniejących metadanych na UTF-8 w przypadku błędnego kodowania

1. Uruchomić aplikację i zweryfikować ustawienia (por. pkt. 7.2. Konfigura kodowania znaków oraz 7.3. Konfiguracja zachowania programu GeoSetter przy napotkaniu błędów).

2. Wczytać zdjęcia z błędnym kodowaniem znaków.
3. Dla grupy zdjęć lub pojedynczego zdjęcia (por. pkt. 7.5. **Uzupełnianie pozostałych metadanych**) wprowadzić dowolną zmianę w polu **Special Instructions** (zawartość tego pola nie jest przetwarzana przez aplikację portalu).
4. Zapisać wprowadzone zmiany.

9. IrfanView

Popularny edytor plików graficznych **IrfanView** (do pobrania ze strony <http://www.irfanview.com/>) pozwala na podejrzanie metadanych EXIF oraz edycję metadanych IPTC.

Ważne: program **IrfanView** nie ma zaimplementowanej obsługi stron kodowych, w związku z tym w niemal wszystkich przypadkach metadane nie są poprawnie odczytywane i wyświetlane przez portal.

Nie zaleca się używania programu **IrfanView** do edycji metadanych na potrzeby aplikacji portalu.

Dostęp do metadanych w aplikacji **IrfanView**:

1. uruchomić aplikację i wczytać plik zdjęcia,
2. z menu **Obraz** wybrać **Informacje** (z klawiatury: klawisz „I”),
3. dostęp do metadanych EXIF: przycisk **Dane EXIF*** (może być wymagana instalacja wtyczek),
4. dostęp do metadanych IPTC: przycisk **Dane IPTC*** (może być wymagana instalacja wtyczek).

Uwaga: ze względu na brak obsługi stron kodowych w programie **IrfanView** podczas podglądu metadanych mogą wystąpić kłopoty z wyświetlaniem polskich znaków diakrytycznych.

10. Zestawienie pól

Zestawienie pogrupowano wg pól kart okna **Edit Data/Edycja danych** aplikacji **GeoSetter** (z pominięciem pól z wymaganych kart **Location/Położenie** oraz **Date/Data** – porównaj punkty **Uzupełnianie danych geoprzestrzennych** (geolokalizacja) oraz **Uzupełnianie pozostałych metadanych**).

Dodatkowo w nawiasach ostrych „<” podano nazwę znacznika (tagu) metadanych.

10.1. Karta Source/Description/Źródło/Opis

Nazwa pola	Opis	Przykład
Credit/Uznanie	Imię i nazwisko fotografa (max. 32 znaki)	Jan Nowak
Source/Źródło	Dostawca zdjęcia (np. nazwa agencji) (max. 32 znaki)	Zdjęcie własne Skan Nazwa Agencji
Copyright/Prawa autorskie	Informacja o prawach autorskich (max. 128 znaków).	Wszystkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie bez pisemnej zgody właściciela zabronione.
Caption/Nagłówek	Kto lub co jest na zdjęciu i z jakiej okazji – czyli opis zdjęcia (max. 2000 znaków)	Naramice. Elewacja północna kościoła par. pw. Wszystkich Świętych
Caption Writer /Twórca nagłówka	Ten, kto napisał tekst do Caption/Nagłówek	Paweł Kowalski

10.2. Karta Categories/Keywords/Kategorie/Słowa kluczowe

Nazwa pola	Opis	Przykład
Keywords/Słowa kluczowe	Słowa-klucze opisujące przedmiot zdjęcia, pozwalające wyszukiwarkom na odnalezienie zdjęcia	Naramice kościół kościoły elewacja elewacje parafia Wszystkich Świętych parafie

11. Przykłady

W poniższych przykładach pominięto pola z kart **Location/Położenie** oraz **Date/Data**, a także pola **Source/Źródło** i **Copyright/Prawa autorskie** z karty **Source/Description/Źródło/opis** okna **Edit Data/Edycja danych** aplikacji **GeoSetter**.

W polu **Source/Źródło** należy wpisywać np. „Zdjęcie własne”, natomiast w polu **Copyright/Prawa autorskie** – „Wszystkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie bez pisemnej zgody właściciela zabronione.” (porównać punkt. **Uzupełnianie pozostałych metadanych** oraz **Zestawienie pól**).

	Nazwa pliku	2011_bike_maraton.jpg
	Credit/Uznanie	Daria Konieczna
	Caption /Nagłówek	Wieluń. Bike Maraton 2011
	Caption Writer/Twórca nagłówka	Anna Omiecińska
	Keywords/ Słowa kluczowe	Bike Maraton Wieluń Wyścig Rowery Rajd
	Nazwa pliku	2011_targi_na_styku_kultur.jpg
	Credit/Uznanie	Jakub Wawrzyniak
	Caption /Nagłówek	Łódź. Targi „Na Styku Kultur” 2011
	Caption Writer/Twórca nagłówka	Daria Konieczna
	Keywords/ Słowa kluczowe	Łódź Targi Na Styku Kultur wojowie szlaku bursztynowego
	Nazwa pliku	2010_iv_europejskie_swieto_bursztynu.jpg
	Credit/Uznanie	Jakub Wawrzyniak
	Caption /Nagłówek	Konopnica. IV Europejskie Święto Bursztynu 2010
	Caption Writer/Twórca nagłówka	Daria Konieczna
	Keywords/ Słowa kluczowe	Konopnica Wieluń IV Europejskie Święto Bursztynu wojowie szlaku bursztynowego

	<p>Nazwa pliku dzierzazna_park1.jpg</p> <p>Credit/Uznanie Piotr Wojtaszek</p> <p>Caption /Nagłówek Dzierżazna. Park dworski z początku XX w.</p> <p>Caption Writer/Twórca nagłówek Agnieszka Rytel</p> <p>Keywords/ Słowa kluczowe Dzierżazna park dworski</p>
	<p>Nazwa pliku helenow_mala_stajnia1.jpg</p> <p>Credit/Uznanie Piotr Wojtaszek</p> <p>Caption /Nagłówek Helenów. Ludowy Klub Jeździecki „Mała Stajnia”, Helenów 21, widok na ośrodek i konie</p> <p>Caption Writer/Twórca nagłówek Agnieszka Rytel</p> <p>Keywords/ Słowa kluczowe Helenów konie stajnia</p>
	<p>Nazwa pliku modlna_kosciol1.jpg</p> <p>Credit/Uznanie Piotr Wojtaszek</p> <p>Caption /Nagłówek Modlna. Kościół pw. św. Stanisława biskupa, drewniany, z XVII w.</p> <p>Caption Writer/Twórca nagłówek Agnieszka Rytel</p> <p>Keywords/ Słowa kluczowe Kościół Modlna</p>
	<p>Nazwa pliku ozorkow_dom_wysz4_1.jpg</p> <p>Credit/Uznanie Agnieszka Rytel</p> <p>Caption /Nagłówek Ozorków. Dom murowany, ul. Wyszyńskiego 4, poł. XIX w.</p> <p>Caption Writer/Twórca nagłówek Agnieszka Rytel</p> <p>Keywords/ Słowa kluczowe Dom Ozorków</p>
	<p>Nazwa pliku ozorkow_kosciol_kat_1.jpg</p> <p>Credit/Uznanie Agnieszka Rytel</p> <p>Caption /Nagłówek Ozorków. Kościół św. Józefa, pl. Jana Pawła II 1/3, 1668</p> <p>Caption Writer/Twórca nagłówek Agnieszka Rytel</p> <p>Keywords/ Słowa kluczowe Kościół Ozorków</p>

12. Weryfikacja metadanych i poprawności nazw plików

12.1. Instalacja narzędzia

Archiwum *finn-util-img-1.0.zip* rozpakować do dowolnego pustego katalogu na dysku. Po rozpakowaniu pojawi się w nim plik *util-img.jar*.

12.2. Korzystanie z narzędzia

1. Uruchomić Eksplorator Windows.
2. Skopiować narzędzie do katalogu ze zdjęciami.
3. W katalogu uruchomić (przez podwójne kliknięcie na pliku *util-img.jar*) narzędzie.
4. Zweryfikować kompletność metadanych sprawdzając zawartość pliku *log.txt* – brakujące metadane oraz błędne nazwy zostaną w nim wylistowane dla wszystkich sprawdzanych plików. Plik *log.txt* najlepiej otworzyć przy pomocy programu Word Pad (wchodzi w skład systemu Windows).
5. **Ważne:** narzędzie *util-img* sprawdza jedynie czy wszystkie wymagane metadane zostały wypełnione. Nie sprawdza natomiast poprawności wyświetlania znaków.

* KONIEC *